Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	24 september 2021
Portefeuille(s)	Economische Zaken, Deelnemingen, Wonen, Openbare ruimte, Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit, Grondzaken en Duurzaamheid
Portefeuillehouder(s):	Victor Everhardt, Laurens Ivens, Egbert de Vries en Marieke van Doorninck
Behandeld door	Ruimte & Duurzaamheid, Economische Zaken en Grond en Ontwikkeling Bestuurszaken.RD@amsterdam.nl
Onderwerp	Afkondiging congestie elektriciteitsnetwerk Amsterdam door Liander op 2 september; voor het voedingsgebied van onderstation Westzaanstraat

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeert het college u over de afkondiging van Liander van congestie (code oranje) op het elektriciteitsnetwerk bij onderstation Westzaanstraat en wat dit betekent voor Amsterdam.

Inleiding

24 juni j.l. informeerden we u over het afkondigen van congestie door Liander op het elektriciteitsnet in Buiksloterham/Overhoeks en het oostelijk deel van het Havengebied. In de brief van 24 juni vermeldden we ook dat Liander ons toen heeft geïnformeerd dat ook in andere gebieden in Amsterdam de situatie zorgelijk is en dat ze exacter in beeld gingen brengen waar er risico's bestaan. Dit onderzoek is nog niet afgerond, maar Liander moet wel een volgend gebied met congestie afkondigen: voor het voedingsgebied van onderstation Westzaanstraat (zie bijlage x voor het gebied). Voor onderstation Westzaanstraat wordt op 2 september door Liander congestie (code oranje) afgekondigd. In de vorige brief is uitgebreid toegelicht wat de codes rondom congestie inhouden.

Waarom deze brief een maand na de vorige

Samengevat komt het neer op het volgende:
Liander kondigt nu congestie af om de betrouwbaarheid van het netwerk voor hun bestaande klanten te kunnen blijven garanderen en om de woningbouw doorgang te kunnen laten vinden. Het probleem wordt veroorzaakt doordat de vraag naar elektriciteit in het betreffende gebied de afgelopen periode sneller is gegroeid dan Liander in hun planvorming had voorzien. De congestieafkondiging betekent dat er op onderstation Westzaanstraat geen of beperkt ruimte op het elektriciteitsnet meer is voor nieuwe grootverbruikers.
Liander is net als voor de gebieden Westhaven en Buiksloterham/Overhoeks samen met de gemeente en Port of Amsterdam op dit moment bezig met het versneld uitbreiden en verzwaren

Overzicht van opmerkingen bij 20210729_1626. Bijlage 1, Concept_Raadsinformatiebrief_Elektriciteitsnetwerk - Westzaanstraat v1.1.pdf

Pagina: 1

Nummer: 1 Auteur: [redacted] Datum: 28-7-2021 14:59:00 +02'00'
Klein stukje over waarom

Nummer: 2 Auteur: [redacted] Datum: 27-7-2021 8:53:00 +02'00'
hier ook relevant?

Nummer: 3 Auteur: [redacted] Datum: 28-7-2021 9:05:00 +02'00'
Volgens mij wel

Nummer: 4 Auteur: [redacted] Datum: 28-7-2021 9:09:00 +02'00'
Grote klanten is misschien te vaag.

van het lokale elektriciteitsnetwerk. Daarnaast houdt code oranje in dat er een congestiemanagement onderzoek gestart gaat worden. Dit onderzoek kijkt naar de mogelijkheden van meer innovatieve, oplossingen zoals het meer in balans brengen van vraag en aanbod. Ook worden nieuwe grootverbruik aanvragen de komende tijd individueel beoordeeld of deze toch kunnen worden ingepast op het, dan wel via klantafspraken.

In deze brief worden (op basis van de informatie waarover we nu beschikken) kort de problematiek, impact en mogelijke oplossingsrichtingen geschetst. Ook herhalen we nog even wat congestie is, hoe samengewerkt wordt met Liander en hoe het vervolg eruit ziet.

Schets problematiek Westzaanstraat

Begin juli heeft Liander de gemeente geïnformeerd dat één klantaanvraag bij onderstation Westzaanstraat ervoor kon zorgen dat in navolging van de eerste twee gebieden ook hier congestie afgekondigd moest worden. Liander is in gesprek gegaan met die klant om de aanvraag scherper te krijgen en na te gaan of de omvang van de aanvraag nog steeds juist was. Dit bleek het geval en daardoor is ook dit gebied nu naar code oranje gezet.

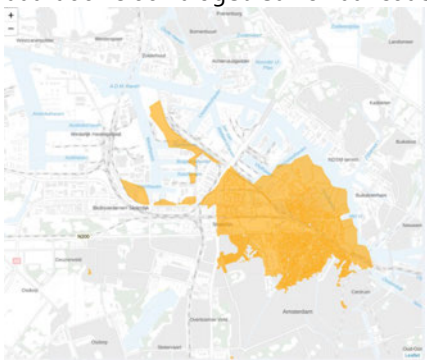

Impact op ontwikkelingen verzorgingsgebied Westzaanstraat

Door Liander zijn op dit moment bij twee klanten een transportbeperking opgelegd. Daarnaastheeft de afkondiging ook consequenties voor een aantal andere ontwikkelingen in dit gebied. Nieuwe kleinverbruik aansluitingen worden nog wel van elektriciteit voorzien. Hiervoor reserveert Liander vermogen. De impact voor klanten die willen verzwaren of die een nieuwe grootverbruikaansluiting aanvragen, wordt door Liander de komende tijd verder in beeld gebracht. Dit gebeurt onder andere samen met het Havenbedrijf Amsterdam en de gemeente.

Oplossingsrichtingen (havengebied?)

Als gemeente willen we beter zicht krijgen op de exacte impact van de problemen op het elektriciteitsnetwerk. We dringen aan bij Liander om haast te maken met oplossingen voor de korte termijn: Liander richt een caseteam in die onderzoekt welke oplossingen per gebied kunnen worden ingezet. Verschillende gemeentelijke organisatieonderdelen participeren in dit caseteam. Er zijn diverse oplossingsrichtingen denkbaar zoals:

- Versneld uitbreiden en verzwaring van het lokale netwerk.
- Tijdelijke maatregelen zoals tijdelijke transformatoren.

Pagina: 2

Nummer: 1 Auteur: [redacted] Datum: 28-7-2021 9:12:00 +02'00'
Ik weet niet of we dat ook moeten zeggen eigenlijk, schept misschien alleen maar verwarring

Nummer: 2 Auteur: [redacted] Datum: 28-7-2021 9:12:00 +02'00'
Ze bekijken alle aanvragen namleijk wel nog of deze ingepast kunnen wonrdne ondanks code oranje.

Nummer: 3 Auteur: [redacted] Datum: 27-7-2021 11:13:00 +02'00'
Misschien kunnen we dit al specifieker maken in augustus?

- Vraag en aanbod van elektriciteit in balans brengen onder andere door afspraken te maken met klanten die momenteel (nog) niet alle capaciteit van hun contract gebruiken (congestiemanagement.
- Eventuele andere onconventionele oplossingen die onder andere kunnen voortkomen uit de marktconsultatie die onlangs is afgerond.

Liander voert nu in het nabijgelegen Westhaven gebied congestiemanagement-onderzoek uit naar de mogelijkheden om meer vermogen beschikbaar te maken. Dit onderzoek is in september van dit jaar gereed. Afhankelijk van de uitkomsten worden de oplossingen toegepast en is er weer ruimte voor nieuwe ontwikkelingen of wordt congestie afgekondigd. Tegelijk is Liander bezig om het onderstation uit te breiden. Volgens de huidige planning is de benodigde verzwaring van het onderstation in .... gereed. De voorziene bouw van twee nieuwe onderstation aan de Nieuwpoortstraat en in Havenstad moet de groei in vraag naar elektriciteit verder opvangen. Voor Nieuwpoortstraat wordt onderzocht hoe het station het beste in de omgeving past. In Havenstad wordt gezocht naar een locatie. Liander zoekt momenteel naar mogelijkheden om te versnellen. Wanneer het netwerk is uitgebreid is er weer ruimte voor nieuwe ontwikkelingen.

Hoe nu verder?
De netbeheerders en de gemeente richten zich op een aantal zaken om slim netbeheer en versnelling in de uitbreiding te kunnen bewerkstelligen.

1) Belangen en prioriteiten scherp

Zoals eerder, in deze brief en die van 24 juni, vermeld zijn we met Liander in gesprek en benadrukken hierin de urgentie om op korte termijn met een oplossing te komen zodat de economische ontwikkeling van de stad, het bouwen van woningen en de energietransitie in het gewenste tempo kan doorgaan. Op 15 juni heeft tevens een gesprek plaatsgevonden tussen wethouders Marieke van Doorninck en Victor Everhardt en [redacted] (CTO, Alliander). Een nieuw gesprek zal volgens planning binnenkort plaatsvinden.

2) Congestieprotocol

Ondanks de samenwerking en de focus op congestie van de afgelopen maanden, kwam de mededeling van Liander over Westzaanstraat vrij plotseling. Liander heeft de gemeente pas betrokken na eerst zelf de opties te hebben verkend en geconstateerd te hebben dat er niks anders opzat dan congestie afkondigen. Hierover heeft Liander de gemeente op 16 juli ambtelijk geïnformeerd. Dit is niet de manier om optimaal (samen) te werken. Daarom is er nu een protocol opgesteld om informatie momenten en structuren aan te brengen. Zo is voor iedereen duidelijke wanneer en welke informatie met wie wordt gedeeld.

3) Vooruitkijken en impactanalyse

Vanuit de gemeente ondersteunen we bij het in beeld krijgen van de exacte impact en de uitwerking van de oplossingsrichtingen.

4) Beroep op het Rijk

Pagina: 3

Nummer: 1 Auteur: [redacted] Datum: 28-7-2021 14:45:00 +02'00'
Zie ook mail die ik net heb gestuurd.

Nummer: 2 Auteur: [redacted] Datum: 28-7-2021 14:34:00 +02'00'
Dit gaat dus volgens mij allemaal samenkomen in dat energiesysteem van de toekomst onderzoek toch?...

Nummer: 3 Auteur: [redacted] Datum: 28-7-2021 14:48:00 +02'00'
Misschien dit puntje gewoon weghalen of niet?

Daarnaast doen we samen met Liander een nadrukkelijk beroep op het Rijk om ons te helpen met de juiste wettelijke en financiële kaders om deze opgave het hoofd te bieden. Over de voortgang hiervan informeren wij u zo spoedig mogelijk.

Technische raadsessie
Eind september wordt voor u een technische sessie georganiseerd om meer duiding te geven bij de situatie, de impact daarvan en oplossingsrichtingen.

Ik hoop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Bijlagen

1. Brief Liander over congestie Amsterdam (17 juni 2021)
2. Raadsbrief van 24 juni 2021

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

Algemeen – in de bijlage? Herhaling van 24e juni

Wat is congestie?

Liander is één van de regionale netbeheerders in Nederland en beheert het elektriciteitsnetwerk in onder andere Amsterdam. Zij hebben vanuit hun wettelijke taak de verantwoordelijkheid om te zorgen voor een betrouwbaar elektriciteitsnetwerk en nieuwe ontwikkelingen daarin tijdig te voorzien van voldoende stroom. Wanneer congestie wordt afgekondigd dan betekent dit dat er geen ruimte meer beschikbaar is op het elektriciteitsnet voor nieuwe ontwikkelingen met een grootverbruik aansluiting. Dit gaat dan om ontwikkelingen zoals datacenters, bedrijven, kantoren, scholen, horeca, supermarkten, etc. Dit geldt ook voor bestaande klanten die hun contract willen uitbreiden. Nieuwe ontwikkelingen die reeds zijn aangevraagd en zijn toegezegd door Liander en aansluitingen voor kleinverbruik zoals woningen en kleine winkels en kantoren, kunnen nog wel worden voorzien van stroom. Tot er een oplossing is gevonden, worden nieuwe (of uitbreidingen van bestaande) grootverbruikers in de twee gebieden niet meer aangesloten op het elektriciteitsnet.

Het probleem wordt veroorzaakt doordat de vraag naar elektriciteit in de betreffende twee gebieden de afgelopen periode sneller is gegroeid dan Liander in hun planvorming had voorzien. De capaciteit van onderstations en kabels in het gebied is op dit moment niet toereikend. Liander is dan wettelijk verplicht om onderzoek te doen naar mogelijkheden om te sturen in vraag en aanbod van elektriciteit en zo meer vermogen beschikbaar te kunnen stellen. Dit wordt congestiemanagement genoemd. Indien dit onderzoek geen oplossingen oplevert dan is Liander vervolgens verplicht congestie af te kondigen. In andere delen van Nederland wordt de congestieproblematiek voornamelijk veroorzaakt door grote zonnevelden en windmolens. Daar is in Amsterdam geen sprake van.

Samenwerking Liander en gemeente

Naast oplossingen voor de korte termijn wordt ook in beeld gebracht welke oplossingen op de middellange en lange termijn nodig zijn om voorzien in de groeiende vraag naar elektriciteit als gevolg van de economische groei, woningbouwontwikkeling en de verduurzaming van de stad. Hiervoor werken Liander en de gemeente vanaf het vierde kwartaal van 2019 binnen het programma Elektriciteit Voorziening Amsterdam (EVA) intensief samen aan het toekomstbestendig maken van de elektriciteitsinfrastructuur. Binnen dit programma is Liander verantwoordelijk voor de uitvoering van haar taken als netbeheerder en ondersteunt de gemeente bijvoorbeeld bij het scherp krijgen van de opgave, zoeken naar geschikte locaties voor bijvoorbeeld onderstations, kwalitatieve inpassing of waar mogelijk de benodigde versnelling in vergunningprocedures en planvorming.

Met de themastudie Elektriciteit Amsterdam 2.0 (februari 2021) is aangetoond dat het huidige elektriciteitsnetwerk versterkt moet worden om het toekomstbestendig te maken. Er zijn bijvoorbeeld meer onderstations en elektriciteitskasten nodig en elektriciteitskabels moeten worden verzwaard. De Raad is hierover op 19 mei 2021 geïnformeerd. Echter, tijdens de gesprekken met Liander in juni en juli is pas gebleken hoe acuut de problemen zijn.

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

Liander heeft laten weten dat ook zij verrast waren door de snelheid van de ontwikkelingen en dat zij in toekomstige situaties de gemeente hier eerder in zal betrekken. Momenteel wordt door Liander en gemeente de organisatie van de samenwerking voor de korte en middellange termijn geoptimaliseerd.

Nationaal
De problemen op het elektriciteitsnetwerk raken mogelijk de economische ontwikkeling van de stad en de energietransitie en is niet alleen een probleem dat in Amsterdam speelt maar in meerdere gebieden in Nederland. Daarmee is het een problematiek die op nationaal niveau aandacht vraagt en waarin het Rijk een belangrijke sleutelrol kan vervullen. We doen dan ook een nadrukkelijk beroep op het kabinet om:

- de juiste financiële condities te creëren voor een tijdige uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk in een hoogstedelijke context;
- wet en regelgeving in te voeren waarbij eerder en meer mogelijkheden ontstaan voor het in balans brengen van vraag en aanbod;
- om samen met ons en andere maatschappelijke partijen te zorgen voor tijdig beschikbaar krijgen van voldoende technisch personeel;
- mogelijkheden te onderzoeken waarmee meer regie kan worden gevoerd op ontwikkelingen, om te voorkomen dat niet één ontwikkeling beslag legt op de capaciteit van een heel gebied.

Dit om ervoor te zorgen dat netbeheerders en gemeenten optimaal uitvoering kunnen geven aan opgaven van nationaal belang zoals bijvoorbeeld de woningbouwopgave en de uitvoering van het klimaatakkoord. Ook vragen we bedrijven om maatregelen te nemen om hun elektriciteitsvraag te beperken en sneller en meer energie te besparen om zo bij te dragen in een goede verdeling van de beschikbare elektriciteit.

Deze pagina bevat geen opmerkingen.